

Discriminació

GEMMA CALVET | Actualitzada el 05/07/2011 00:00

No sembla clar que tots parlem del mateix quan ens referim al concepte *discriminació*. Tampoc és evident que la incitació a l'odi la puguem situar en l'imaginari col·lectiu, referida a situacions concretes de la vida quotidiana. Les línies vermelles no estan definides, i malgrat que la prohibició existes en normes internacionals i europees és sobradament coneguda, la seva plasmació pràctica no sempre avança. L'Agència de Drets Fonamentals de la Unió Europea ha advertit dels dèficits de formació general, de polítics i actors jurídics, en els coneixements relatius als principis d'igualtat i no discriminació, recollits també en els articles 15.2 i 40.8 de l'Estatut d'Autonomia. N'és una prova recent pel que fa a la immigració l'encès debat en l'àmbit de l'opinió que ha provocat la campanya electoral de García Albiol, o els vots que lamentablement ha obtingut Plataforma per Catalunya en molts municipis. Una ciutadania que en el moment de votar no té consciència de la base ideològica negativa en la qual descansa el seu vot.

Un altre nivell de contradicció correspon a l'alta dosis de discriminació sexista encara existent a la nostra societat, que no es perpetuaria si no fos per la dificultat per identificar-la. Una realitat que té la seva màxima expressió en la mort de dones víctimes de la violència masclista; la darrera, ahir a Barcelona. Una víctima més que ocupa un titular de diari i una notícia. El dia després passarà a l'anonimat del drama i de la vida usurpada per un home que no acceptava la seva llibertat. En general encara costa comprendre que la gènesis d'aquest comportament criminògen és el rebuig a la igualtat i a la dignitat de la dona.

Segons l'estudi de l'Agència Europea, un 82 % dels fets discriminatoris no es denuncien. Un 64% dels ciutadans creuen que denunciar no serveix de res. La distància entre llei i realitat és massa gran.

A Catalunya, la Fiscalia de Barcelona ha optat per reaccionar. La seva decidida acció d'impuls a la persecució d'aquests fets es va dissenyar l'any 2009, amb una secció especial coordinada pel fiscal Míguel Àngel Aguilar. En permanent coordinació amb els Mossos d'Esquadra, s'està avançant de manera pionera a perseguir els casos i traçar aquests llindars necessaris per a la pedagogia de tothom. El servei ha alertat de la proliferació de pàgines web que propaguen l'odi als jueus, homosexuals i emigrants. La feina jurídica ha aconseguit introduir el concepte d'atemptat a la dignitat moral en agressions que per si mateixes només serien considerades faltes, encara que els tribunals no sempre es posen d'acord.

L'autèntic problema és que no sembla clar què és això de la dignitat de l'altre. Un dret que està vinculat a la integritat moral. Es tracta de comprendre que és una qüestió de interdependència. No podem assolir la nostra dignitat si no respectem la dels altres. Què significa respectar als altres? Significa sentir les seves diferències, les seves dificultats, i comprendre el valor d'aquesta pluralitat en la complexitat de la realitat.

La diferència és necessària i important per a l'equilibri. Sense equilibri no hi ha bellesa. La por a la diferència comporta el risc a la pèrdua de l'altre i, per tant, la mutilació del cos social. És necessari que la llei ajudi a avançar en la expressió dels límits de tolerància al rebuig de la diferència. La fiscalia, amb la seva determinació, està ajudant a construir el nostre país de futur, donant contingut al concepte discriminació i al valor de la llei. Existeix el delictes de discriminació i d'incitació a l'odi el mateix que els delictes d'homicidi, estafa o corrupció. La protecció dels drets fonamentals no és una qüestió de bonisme o de demagògia progressista. És l'eix del civisme.

Sovint, però, en conductes individuals o col·lectives, incloent-hi els paranys electorals, es menysté la fragilitat d'aquests límits, i directament s'atempta contra la dignitat de l'altre. Un altre que és la causa de les nostres inseguretats, de la mentida en què ens instal·lem. En definitiva, un altre a qui desplaçem amb ràbia i odi, la nostra incapacitat de mirar-nos al mirall i sentir-nos dignes.

No es fa un càlcul de costos socials i ètics del que representa discriminar. Senzillament es creu que s'actua contra l'altre per dret.

El concepte de justícia de Shakespeare en el *Mercader de Venècia* encarna simbòlicament aquesta tensió. Una llei pot limitar l'abús d'un contracte? La llei prohibeix vessar sang humana, i el contracte li dóna dret a tallar un tros de carn de l'altre. Vet aquí el dilema. Consentir actituds o accions emparats en la llibertat que trossegui el cos social i fereixin els pilars de la democràcia. Això és: la

Tots els articles de:
Gemma Calvet

Follow @gcalvetbarot

justícia, la igualtat i la dignitat de les persones.

MÉS CONTINGUTS OPINIÓ

No hem de fer cap tracte

Mireia Manzano: "Em fa por l'engany. Que juguin amb els nostres sentiments i ens manipulin"

Calldetenes, manifestos i samaritans